

Medunarodni sud za krivično
gonjenje lica odgovornih za teška
kršenja međunarodnog humanitarnog
prava na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-03-67-T

Datum: 10. april 2015.

Original: FRANCUSKI

PRED PRETRESNIM VEĆEM III

U sastavu: sudija Jean-Claude Antonetti, predsedavajući
sudija Mandiaye Niang
sudija Flavia Lattanzi

Sekretar: g. John Hocking

Nalog od: 10. aprila 2015.

TUŽILAC

protiv

VOJISLAVA ŠEŠELJA

JAVNO

**ODLUKA PRE KONAČNE ODLUKE O MERITUMU U VEZI S POVLAČENJEM
PRIVREMENOG PUŠTANJA OPTUŽENOG NA SLOBODU**

Tužilaštvo:

g. Serge Brammertz
g. Mathias Marcussen

Optuženi:

g. Vojislav Šešelj

PRETRESNO VEĆE III Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Veće, odnosno Međunarodni sud) rešava po pitanju privremenog puštanja Vojislava Šešelja na slobodu (dalje u tekstu: Optuženi) nakon što mu je Žalbena veće vratilo predmet na dalje postupanje.¹

Istorijat postupka

1. Dana 6. novembra 2014, Veće je *proprio motu* naložilo privremeno puštanje na slobodu optuženog koji je teško bolestan i, zbog nepodudarnosti u protokolu lečenja koji je bio na snazi u Pritvorskoj jedinici Ujedinjenih nacija, više nije dobijao negu koja je bila neophodna s obzirom na stalno pogoršanje njegovog zdravstvenog stanja. Odlukom predsednika Međunarodnog suda, u svojstvu organa koji vrši nadzor rada Sekretarijata i Pritvorske jedinice, ova situacija nije razrešena.
2. Imajući u vidu ove okolnosti, Veće je, uprkos nedovoljnoj saradnji Optuženog, odlučilo iz humanitarnih razloga i kako bi se izbegao tragičan ishod do kog bi neminovno došlo da se ništa nije preduzelo, da Optuženog pusti na slobodu kako bi mu omogućilo da u svojoj zemlji dobije adekvatnu negu. Ova mera nije bila samo hitna. Njom je takode okončan veoma dug period pritvora koji je, s protokom vremena, postajao sve više nespojiv s prezumpcijom nevinosti i garantovanjem pravičnog postupka.
3. Za privremeno puštanje na slobodu bila su određena dva ograničenja, konkretno da Optuženi ne utiče na svedoke i da se vrati na Međunarodni sud kad mu to bude naloženo².
4. Dana 13. januara 2015, Veće de odbilo zahtev tužilaštva da se povuče privremeno puštanje Optuženog na slobodu (dalje u tekstu: Odluka od 13. januara 2015) pošto je zaključilo da optuženi nije prekršio dva ograničenja koja mu je Veće odredilo³.
5. Odlukom od 30. marta 2015, Žalbena veće je, većinom glasova, delimično odobrilo žalbu tužilaštva na Odluku od 13. januara 2015. Žalbena veće je smatralo da je Veće nije ispunilo svoju stalnu obavezu da pazi na poštivanje uslova koji su bili određeni za prvobitno puštanje Optuženog na slobodu i da Optuženi, time što je rekao da se neće dobrovoljno vratiti na Međunarodni sud kada mu to bude naloženo, više ne ispunjava jedan od tih uslova. Žalbena veće je shodno tome zaključilo da odobreno privremeno puštanje na slobodu treba da bude povučeno. Međutim, Žalbena veće je

¹ Tužilac protiv Vojislava Šešelja, predmet br. IT-03-67-AR65.1, Odluka po Žalbi tužilaštva na Odluku po Zahtevu tužilaštva da se povuče privremeno puštanje optuženog na slobodu, 30. mart 2015, javno (Odluka od 30. marta 2015).

² Nalog za privremeno puštanje optuženog na slobodu *proprio motu*, 6. novembar 2014, javno s poverljivim dodatkom; Nalog o ukidanju poverljivosti dodatka Nalogu od 6. novembra 2014, 25. novembar 2014, javno.

³ Odluka po Zahtevu tužilaštva da se povuče privremeno puštanje optuženog na slobodu, 13. januar 2015, javno.

sprovođenje te mere prepustilo Pretresnom veću, jer smatra da je Pretresno veće u najboljoj poziciji da to učini.⁴

Obrazloženje odluke

6. Veće prima na znanje odluku Žalbenog veća u vezi sa stalnim uslovima za privremeno puštanje Optuženog na slobodu i posledicu koja po odluci Žalbenog veća iz toga automatski proizlazi, tj. povlačenje privremenog puštanja na slobodu.

7. Primenujući svoje diskreciono ovlašćenje – na koje je Žalbeno veće i ukazalo⁵ - u vezi s privremenim puštanjem na slobodu, Veće smatra da interesi pravde i uverljivi razlozi koji se odnose na temeljno pravo Optuženog na adekvatnu negu, nalažu da se pre donošenja odluke o povlačenju privremenog boravka na slobodi prikupe informacije o zdravstvenom stanju Optuženog. Zapravo, trenutno povlačenje privremenog puštanja na slobodu a da se ništa ne učini da se sazna kakvo je trenutno stanje u lečenju Optuženog moglo bi da poništi sve napore koji su u osnovi opravdali ovu meru.

8. Pored toga, informacije koje treba da se prikupe pomoći će Veću u ponovnom ocenjivanju privremenog puštanja Optuženog na slobodu.

⁴ Odluka od 30. marta 2015, konkretno par. 10, 18, 19, 20 i 22.

⁵ Odluka od 30 marta 2015, par. 10 i 20.

IZ TIH RAZLOGA, Veće,

NA OSNOVU pravila 54 i 65 Pravilnika o postupku i dokazima,

PRE DONOŠENJA KONAČNE ODLUKE U VEZI PRIVREMENIM PUŠTANJEM NA SLOBODU

NALAŽE Sekretarijatu da stupi u kontakt s medicinskim timom koji leči Vojislava Šešelja, kako bi se Veću u najkraćem roku stavile na raspolaganje informacije u vezi sa zdravstvenim stanjem Optuženog.

Predsedavajući sudija Jean-Claude Antonetti zasebno prilaže izdvojeno saglasno mišljenje.

Sudija Mandiaye Niang ovoj odluci prilaže izdvojeno saglasno mišljenje.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je merodavna francuska verzija.

/potpis na originalu/

Jean-Claude Antonetti
predsedavajući

Dana 10. aprila 2015.

Hag (Holandija)

[Pečat Međunarodnog suda]

Izdvojeno mišljenje sudije Mandiayea Nianga

1. Žalbena veće smatra da su sudije Pretresnog veća pogrešile time što ne sprovedu stalnu evaluaciju prvobitnih uslova koji su bili određeni za privremeno puštanje optuženog Vojislava Šešelja na slobodu. Nakon što je konstatovalo da Optuženi više ne ispunjava jedan od tih uslova, konkretno garanciju dobrovoljnog povratka na Međunarodni sud kada mu to bude naloženo, Žalbena veće je odlučilo da privremeno puštanje na slobodu koje je odobrilo Pretresno veće treba da bude povučeno.
2. Efekt ove odluke od 30. marta 2015. je nedvosmislen. Obrazloženje te odluke takode je veoma jasno. Nije potrebno biti saglasan s jurisprudencijom iz predmeta *Aleksovski*⁶ da bi se prihvatilo nužno poštivanje sudske hijerarhijske strukture prema kojoj sudije pretresnih veća moraju da se povinuju doktrini sudija Žalbenog veća, konkretno u okviru ispitivanja nekog specifičnog predmeta, u skladu s načelom dvostepenog sudskog sistema.
3. Čini mi se da teškoća da Pretresno veće odmah sprovede odluku od 30. marta 2015. proizlazi iz jednog drugoga problema.
4. Sudije Žalbenog veća su mogle, nakon što su otkrile grešku sudija Pretresnog veća u vezi s uslovima odobravanja privremenog puštanja na slobodu propisanih pravilom 65(B) Pravilnika o postupku i dokazima, vratiti predmet Pretresnom veću da donese novu odluku, koja bi sada trebalo da primeni normu u skladu s tumačenjem Žalbenog veća i da istovremeno vodi računa o svim drugim relevantnim faktorima. Pominjanje diskrecionih ovlašćenja Pretresnog veća u vezi s privremenim puštanjem na slobodu bi u tom kontekstu našlo sav svoj smisao.
5. Žalbena veće je takode moglo, nakon što je ustanovilo grešku sudija Pretresnog veća, kao i to da Optuženi više ne ispunjava jedan od uslova iz pravila 65(B) Pravilnika o postupku i dokazima, samo da povuče konzekvence iz sopstvenih zaključaka, time što bi direktno naložilo povratak Optuženog u Pritvorsku jedinicu Ujedinjenih nacija.
6. Žalbena veće je donelo jasnu odluku svojim izborom reči, ali nejasnu u postupku, koji se sastojao u tome da se poništi suština rasprave time što je, s jedne strane, konstatovalo pravnu grešku sudija Pretresnog veća, a s druge strane, samo ponovo ocenilo činjenice da bi zaključilo da Optuženi više ne ispunjava jedan od prvobitnih uslova za puštanje na slobodu. Žalbena veće je tek nakon tih konstatacija odlučilo da vrati predmet sudijama Pretresnog veća, i naložilo im da izdaju nalog o povlačenju privremenog puštanja na slobodu i da nalože Optuženom da se vrati u Pritvorsku jedinicu⁷. Ovaj postupak bez presedana⁸ predstavlja problem⁹. On dovodi sudije

⁶ *Tužilac protiv Aleksovskog*, predmet br. IT-95-14/A-A, Presuda, 24. mart 2000, par. 113.

⁷ "**NALAZE** Pretresnom veće da smesta povuče Šešeljevo privremeno puštanje na slobodu i naloži njegov povratak u PJUN." (V. Odluka od 30. marta 2015, par. 22, dispozitiv).

Pretresnog veća u neprijatan, čak neodrživ, da ne kažem neprihvatljiv položaj da moraju da sude nakon što su izgubili *imperium*, jer više nema o čemu da se sudi. Budući da im je oduzeto svako diskreciono ovlašćenje, oni mogu biti samo prazna jeka već dovoljno zvučnog glasa Žalbenog veća. Čemu takvo nepotrebno komplikovanje?

7. Ako je Žalbeno veće htelo da potpuno učutka sudije Pretresnog veća, možda je trebalo da svoj nalog uputi Sekretarijatu, čija je uloga upravo da izvršava ili da obezbedi izvršavanje odluka sudija bez razmišljanja o njihovom sadržaju. Naložiti sudiji da izda nalog znači zaboraviti da mu je već oduzeta moć da naloži.

/potpis na originalu/

Mandiaye Niang
sudija

⁸ Našli smo samo jedan presedan, konkretno, *Tužilac protiv Ante Gotovine, Ivana Čermaka i Mladena Markača*, predmet br. IT-06-90-AR73.5, Odluka po Žalbi Gotovinine obrane na Odluku po zahtjevima za izdavanje naloga kojima se Republici Hrvatskoj trajno zabranjuju određeni postupci od 12. marta 2010, 14. februar 2011, javno, par. 71, dispozitiv.

⁹ Čak i sud poput Kasacionog suda u Francuskoj, koje po prirodi svog posla ne donosi samo presude nakon kasacije, radi iznimku od tog pravila kada nakon kasacije više nema o čemu da se donese presuda. Tada Kasacioni sud poništava odluku a da ne vraća predmet. Član 627 Zakona o građanskom postupku: "Kasacioni sud može da poništi, a da ne vrati predmet u slučajevim predviđenim članom L. 411-3 Zakona o organizaciji sudova." Član 411-3 Zakona o organizaciji sudova: "Kasacioni sud može da poništi, a da ne vrati predmet kada kasacija ne uključuje ponovno odlučivanje o meritumu. Kasacioni sud takode može, poništavanjem bez vraćanja predmeta, okončati raspravu kada mu činjenice, koje su suvereno konstatovale i ocenile sudije koje odlučuju o meritumu, omogućuju da primeni pravilo iz odgovarajućeg zakona."